

Podstawy Informatyki

Katedra Telekomunikacji, EiT

dr inż. Jarosław Bułat kwant@agh.edu.pl

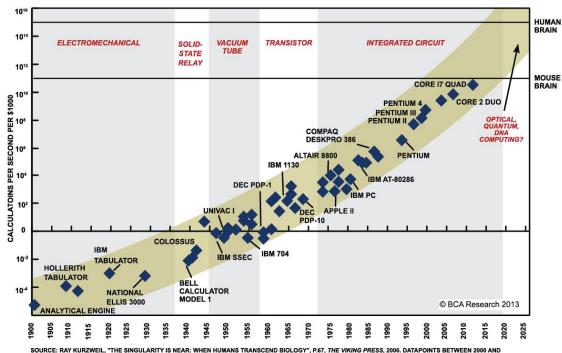
High level

- » Współcześni programiści zbyt często piszą w "ultrawygodnych językach", zbyt wysoko (w sensie abstrakcji) od sprzętu. Przez to nie czują jakie ograniczenia ma sprzęt.
- » Prawo Moor'a jest martwe (2020), w procesach technologicznych <=7 nm nie osiąga się taktowania 5+ GHz ze względu na ograniczenia fizyki
- » Pojedynczy rdzeń/wątek nie będzie szybszy niż jest
- » Wniosek:

w przyszłości będzie nacisk na optymalizację kodu

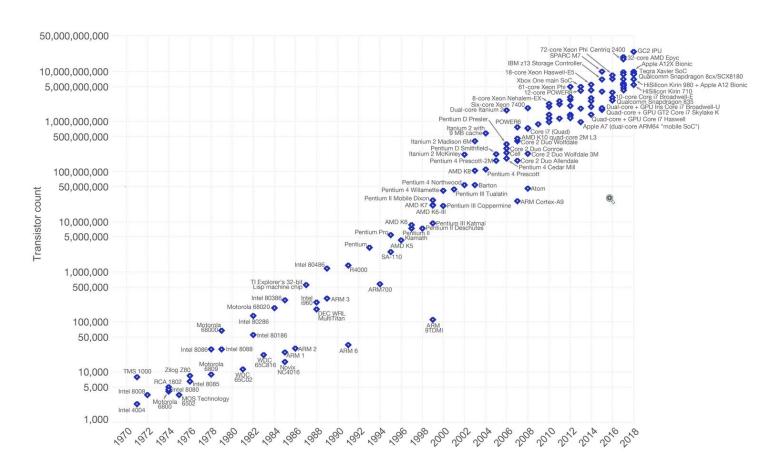

Prawo Moora

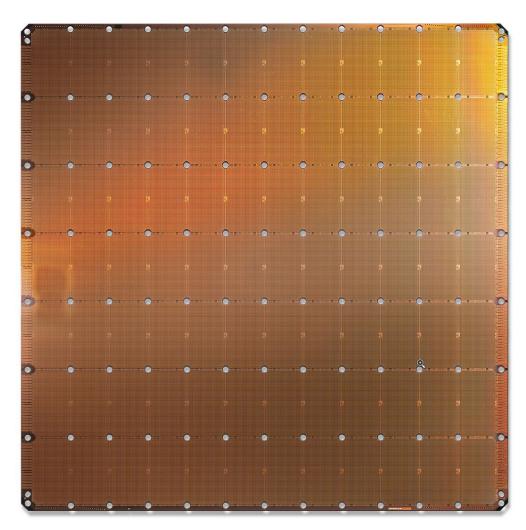

SOURCE: RAY KURZWEIL, "THE SINGULARITY IS NEAR: WHEN HUMANS TRANSCEND BIOLOGY", P.67, THE VIKING PRESS, 2006. DATAPOINTS BETWEEN 2000 AND 2012 REPRESENT BCA ESTIMATES.

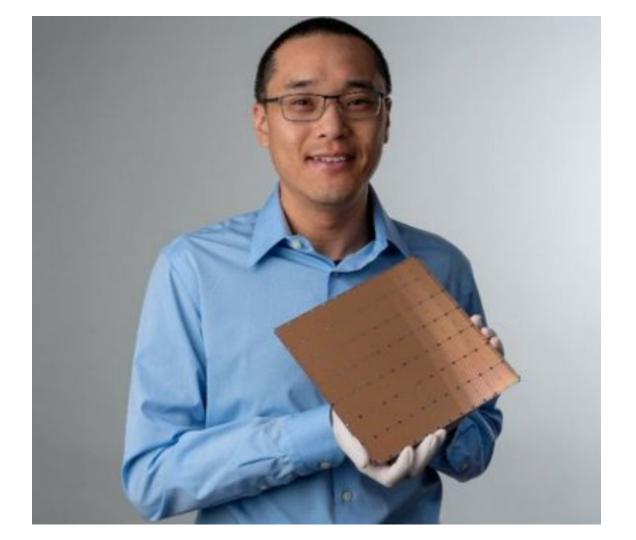

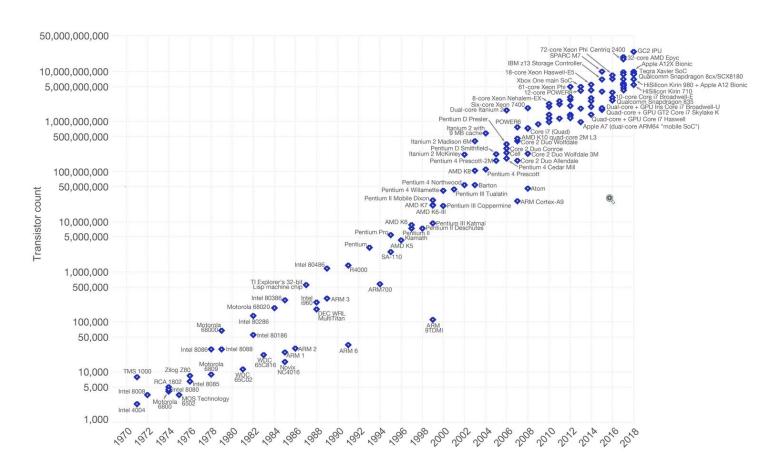

Cerebras Systems

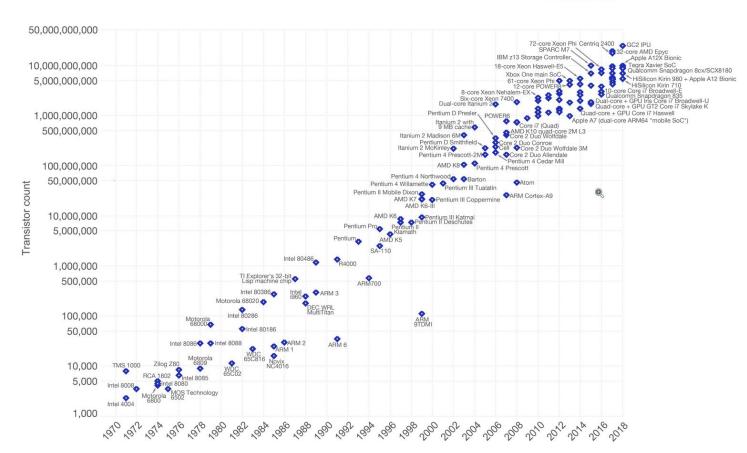
- » 46,225 mm2
- » 400,000 cores (~80x Nvidia)
- » 18 GB on-chip SRAM
- » 100 Pb/s bandwidth
- » 1.2 biliony tranzystorów (1.2 US-tryliony)
 - 1.2 E+12

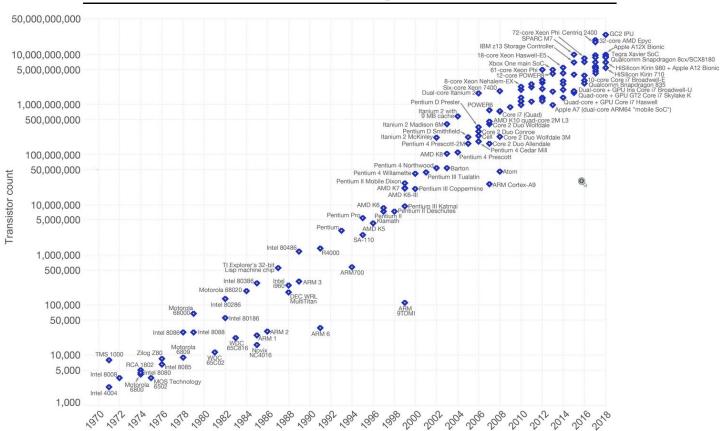

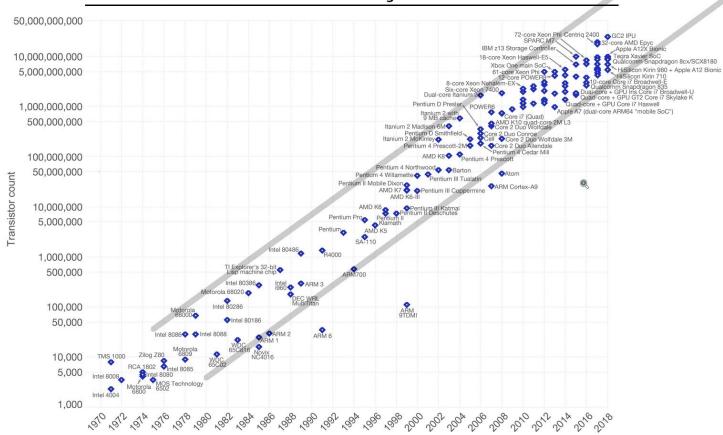
100 mld - liczba neuronów w mózgu

100 mld - liczba neuronów w mózgu

- » AMD EPYC 2: 64 cores (128 threads)
 - 40 mld tranzystorów == 4 E+10

- » AMD EPYC 2: 64 cores (128 threads)
 - 40 mld tranzystorów == 4 E+10
 - podwajamy liczbę tranzystorów co 18 miesięcy
 24 miesiące

- » AMD EPYC 2: 64 cores (128 threads)
 - 40 mld tranzystorów == 4 E+10
 - podwajamy liczbę tranzystorów co 18 miesięcy
 24 miesiące
 - rok 1970, liczba tranzystorów: 1383
 - rok 2019, liczba tranzystorów: 4 E+10

- » AMD EPYC 2: 64 cores (128 threads)
 - 40 mld tranzystorów == 4 E+10
 - podwajamy liczbę tranzystorów co 18 miesięcy
 24 miesiące
 - rok 1970, liczba tranzystorów: 1383
 - rok 2019, liczba tranzystorów: 4 E+10
 - rok 2282, liczba tranzystorów: 1.2 E+50
 - rok 2468, liczba tranzystorów: 1.2 E+78

- » AMD EPYC 2: 64 cores (128 threads)
 - 40 mld tranzystorów == 4 E+10
 - podwajamy liczbę tranzystorów co 18 miesięcy
 24 miesiące
 - rok 1970, liczba tranzystorów: 1383
 - rok 2019, liczba tranzystorów: 4 E+10
 - rok 2282, liczba tranzystorów: 1.2 E+50
 - rok 2468, liczba tranzystorów: 1.2 E+78
- » Co oznaczają te liczby?

Plan prezentacji

- » Ankieta (co stwarza problem na zajęciach)
- » Pętle przykłady
 - dużo przykładów
 - instrukcja break;
 - instrukcja continue;
- » Tablice (ang. arrays)
- » Git rejected push

git / konsola

- » shell: strzałka w górę
- » skrypty: bash/tcsh
- » praca pod konsolą: fish
- » autouzupełnianie: tab (fish: ctrl -f)
- » schowek:
 - Ctr-c + Ctrl-v
 - 3 przycisk myszy
 - mouse3+ Ctrl-Shift-v

Odliczanie wstecz

```
#include <iostream>
int main(){
    size_t size = 10;

    for (int x = size; x >=0; --x ) {
        cout << x << endl;
    }
}</pre>
```

- » Iterator nie musi być zmieniany o +=1, może być dekrementowany
- » Rezultat:

10

9

. .

1

0

Iterator zmieniany co 2

```
#include <iostream>
int main(){
    size_t size = 10;

    for (int x = 0; x < size; x+=2) {
        cout << x << endl;
    }
}</pre>
```

- » Iterator nie musi być zmieniany o +=1
- » Rezultat:

0

2

1

6

8

Zmiana iteratora w pętli

```
#include <iostream>
int main(){
    size_t size = 10;

    for (int x = 0; x < size; ++x) {
        cout << ++x << endl;
    }
}</pre>
```

- » Zmiana iteratora
- » Rezultat:

1

3

5

7

9

» Never Ever !!!

dwa iteratory pętli

```
for(int i=0, j=10; i<5 && j>5; ++i, --j){
  cout << i << " ";
  cout << i << endl;
 wyrażenie 1: int i=0, j=10
 wyrażenie 2: i<5 && j>5
 wyrażenie 3: ++i, --j
```

- » Dwa iteratory "i" oraz "j"
- » Warunek jeden, może być złożony
- » Wyrażenie 3, może zmieniać oba iteratory
- » Rezultat:
 - 0 10
 - 19
 - 28
 - 3 7
 - 46
- » Zamiana kolejności elementów w tablicy*

modyfikacja działania pętli

```
#include <iostream>
int main() {
  size t width = 1920;
  for (int x = 0; x < width; ++x) {
     if (x == 2) {
        continue;
     \} else if (x == 5) {
        break;
     cout << x << endl;
```

- » continue; rozpoczyna iteracje od początku
- » break; kończy pętlę
- » Rezultat:

Modyfikacja wykonania pętli

pętla w pętli - zagnieżdżenie

```
#include <iostream>
int main() {
  size t width = 1920;
  size t height = 1080;
  for (int x = 0; x < width; ++x) {
    for (int y = 0; y < height; ++y) {
      // test each pixel of image
```

- » Zagnieżdżona pętla
- » Iteracja po wszystkich pikselach obrazu FullHD
- » Pętla zewnętrzna (iterator x)
- » Pętla wewnętrzna (iterator y)
- » Dla jednego x, wykonają się wszystkie iteracje y
- » Wszystkie iteracje y wykonają się x razy (dla każdego x)
- » Dowolna liczba zagnieżdżeń, sugerowanie nie więcej niż 3

pętla w pętli - zagnieżdżenie

```
#include <iostream>
int main() {
  size t width = 1920;
  size t height = 1080;
  for (int x = 0; x < width; ++x)
    int z = 9;
    for (int y = 0; y < height; ++y) {
      // test each pixel of image
```

- » Każda iteracja pętli to wykonanie nowego bloku instrukcji
- » Zmienna "z" tworzona i inicjalizowana podczas każdej iteracji !!!

pętla w pętli - zagnieżdżenie

```
size_t width = 10;

for (int x = 0; x < width; ++x ) {
    for (int y = 0; y <= x; ++y ) {
        cout << "(" << x;
        cout << "," << y << ") ";
        // upper right triangle
    }
    cout << endl;
}</pre>
```

- » Iteracja y kończy się na x
- » rezultat:

```
(0,0)
(1,0)(1,1)
(2,0)(2,1)(2,2)
(3,0)(3,1)(3,2)(3,3)
(4,0) (4,1) (4,2) (4,3) (4,4)
(5,0) (5,1) (5,2) (5,3) (5,4) (5,5)
(6,0) (6,1) (6,2) (6,3) (6,4) (6,5) (6,6)
(7,0) (7,1) (7,2) (7,3) (7,4) (7,5) (7,6) (7,7)
(8,0) (8,1) (8,2) (8,3) (8,4) (8,5) (8,6) (8,7) (8,8)
(9,0) (9,1) (9,2) (9,3) (9,4) (9,5) (9,6) (9,7) (9,8) (9,9)
```


quiz Pl05 for1

socrative.com

- login
- student login

Room name:

KWANTAGH

Pętla nieskończona

```
for (;;) {
      char c;
      cin >> c;
      if (c=='x') {
            break;
char c;
<u>cin >> c;</u>
while (c != 'x') {
      <u>cin >> c;</u>
```

```
char c;
do {
     cin >> c;
} while (c != 'x');
while (true) {
     char c;
     cin >> c;
     if (c == 'x') {
          break;
```

```
    Pętla nieskończona
wtedy gdy nie
znamy liczby iteracji
```

» Koniec pętli po wprowadzeniu znaku 'x'

» Deklaracja "c" wewnątrz pętli

zasięg!

» Zawężać zasięg zmiennych


```
#include <iostream>
int main(){
    for (size t x = 0; x < 10; ++x) {
         for (size t y = 0; y < 10; ++y) {
              if (x > 4 & y > 5) {
                   break;
                   // does not work!!!
    cout << x+10*y << endl;
```

- Chcę opuścić **obie** pętlę jeżeli x > 4 AND y >5 i wyświetlić x+10*y
- » Instrukcja break; opuści wyłącznie wewnętrzną pętlę


```
#include <iostream>
int main(){
    for (size t x = 0; x < 10; ++x) {
          for (size t y = 0; y < 10; ++y) {
               if (x > 4 \&\& y > 5) {
                    break;
                    // does not work!!!
    cout << x+10*y << endl;
```

- » Chcę opuścić **obie** pętlę jeżeli x > 4 AND y >5 i wyświetlić x+10*y
- » Instrukcja break; opuści wyłącznie wewnętrzną pętlę
- » Jaki błąd zrobiłem w cout ???


```
for (size t x = 0; x < 10; ++x) {
     bool exitLoop = false;
     for (size_t y = 0; y < 10; ++y) {
          if (x > 4 & y > 5) {
               exitLoop = true;
               break;
     if (exitLoop) {
          break;
```

- » Chcę opuścić **obie** pętlę jeżeli x > 4 AND y >5
- » Wyjście z wewnętrznej pętli + ustawienie znacznika exitLoop
- » Sprawdzanie znacznika na końcu zewnętrznej pętli


```
for (size t x = 0; x < 10; ++x) {
     bool exitLoop = false;
     for (size_t y = 0; y < 10; ++y) {
          if (x > 4 & y > 5) {
               exitLoop = true;
               break;
     if (exitLoop) {
          break;
```

- » Chcę opuścić **obie** pętlę jeżeli x > 4 AND y >5
- » Wyjście z wewnętrznej pętli + ustawienie znacznika exitLoop
- » Sprawdzanie znacznika na końcu zewnętrznej pętli


```
size_t x = 0;
bool looping = true;
do {
// bool looping = false; // not in scope !?!
      for (size_t y = 0; y < 10; ++y) {
            if (x > 4 & y > 5) {
                  looping = false;
                  break;
\frac{1}{2} while (looping && \frac{1}{2} + \frac{1}{2} < 10);
```

- » Chcę opuścić **obie** pętlę jeżeli x > 4 AND y >5
- » Wyjście z wewnętrznej pętli + ustawienie znacznika exitLoop
- » Pętla do-while sprawdza warunek na końcu
- » Deklaracja looping musi być na zewnątrz pętli


```
#include <iostream>
int main(){
    for (size t x = 0; x < 10; ++x) {
         for (size t y = 0; y < 10; ++y) {
              if (x > 4 & y > 5) {
                   goto exitLoop;
     exitLoop:
    cout << "end" << endl;
```

- » Chcę opuścić **obie** pętlę jeżeli x > 4 AND y >5
- » Skok bezwarunkowy goto
- » Pokusa jest duża ;-), ale Never Ever !!!


```
#include <iostream>
int main(){
     for (size t x = 0; x < 10; ++x) {
          for (size t y = 0; x < 10; x + y = 0) {
                      oto exitLoop;
     exitLoop:
     cout << "end" << endl;
```

- » Chcę opuścić **obie** pętlę jeżeli x > 4 AND y >5
- » Skok bezwarunkowy goto
- » Pokusa jest duża ;-), ale Never Ever !!!

quiz Pl05_for2

socrative.com

- login
- student login

Room name:

KWANTAGH

Mam wiele takich samych elementów

jak je przechować?

Tablice

- » Sposób na organizację wielu elementów jednego typu
 - każdy z elementów może być indywidualnie adresowany
 - wszystkie elementy w ciągłej przestrzeni adresowej
 - brak możliwości zmiany rozmiaru tablicy po utworzeniu
 - tablica jest zmienną (dotyczą wszystkie reguły dla zmiennych):
 - zasięg
 - niemożność zmiany typu
 - konieczność rezerwacji pamięci
 - nazwa

Prosta tablica

```
#include <iostream>
int main(){
     int tab[5];
     tab[0] = 1;
     tab[1] = 4;
     tab[2] = tab[0];
     tab[3] = -10;
     tab[4] = 4;
    for (size_t i = 0; i < 5; ++i) {
          tab[i] = i;
```

- » Deklaracja:
 - typ
 - rozmiar (liczba elementów)
- » Adresowanie w nawiasach kwadratowych
- » tab[2] jest typu int (w tym przypadku)
- » tab[5] oznacza pięcio-elementową tablicę więc tab[0]...tab[4]
- » ładnie wygląda razem z pętlą (patrz warunek!!!)

Prosta tablica

```
#include <iostream>
int main(){
     int tab[5];
     tab[0] = 1;
     tab[1] = 4;
     tab[2] = tab[0];
     tab[3] = -10;
     tab[4] = 4;
     // tab[5] do not exist !!!
     tab[5] = 1123;
     // will work and create
     // huge problem!
```

- » Kompilator/runtime nie sprawdza zakresu !!!
- » tab[5] zostanie wykonane pomimo że nie istnieje !!!
- » Najczęstsze źródło błędów "buffer overflow"
- » Bardzo efektywny sposób dostępu do pamięci ale niebezpieczny!!!
- » x=0;
 tab[x-1];
- » valgrind służy do wyszukiwania błędów adresowania

Inicjalizacja tablicy

```
#include <iostream>
int main(){
     int tab[5] = \{0,1,2,3,4\};
     int tax[] = \{0,1,2,3,4\};
     for (int i = 4; i >= 0; --i) {
          tab[i] = i*10;
     int x = tab[0]; // ? value ?
     tab[++x] = 7;
     tab[tax[4]] = tab[1];
```

- » Możliwa inicjalizacja podczas deklaracji
- » Nie trzeba podawać rozmiaru jeżeli inicjalizacja podczas deklaracji
- » Indeksowanie tablicy zawsze liczbą naturalną <0,1,2,3.... size-1>
- » Często zerowanie pętlą
- » Jaką wartość będzie miało x?
- » Na którą pozycję wpisane zostanie 7?
- » Indeksowanie pośrednie.

Akumulacja danych z tablicy

```
#include <iostream>
int tab[] = \{0,1,2,3,4\};
int main(){
     int result = 0;
     for (size t i = 0; i < 5; ++i) {
          result += tab[i];
     cout << result;
     cout << endl;
```

- » Sumowanie wszystkich elementów z tablicy
- » Ważna inicjalizacja zmiennej result

Obliczanie rozmiaru tablicy

```
#include <iostream>
int tab[] = \{0,1,2,3,4\};
int main(){
     size t size;
     size = sizeof(tab)/sizeof(tab[0]);
     int result = 0;
     for (size_t i = 0; i < size; ++i) {
          result += tab[i];
     cout << result << endl;
```

- » To nie jest uniwersalne rozwiązanie
- » Nie będzie działać dla wskaźników (np. rezerwacja tablicy przez new/alloc).
- » sizeof(tab) podaje rozmiar w bajtach całej tablicy
- » sizeof(tab[0]) podaje rozmiar w bajtach pojedynczego elementu tablicy

Deklaracja tablicy - rozmiar

```
#include <iostream>
int main(){
     size t size = 10;
     int tab[size];
                         // c++98
     for (size t i = 0; i < size; ++i) {
          tab[i] = 0;
```

- Do c++98 rozmiar tablicy musiał być stałą (wartością znaną podczas kompilacji)
- » Od c++98 włącznie, rozmiar może być zmienną (niejawna dynamiczna alokacja pamięci)

Wartość max w tablicy

```
int tab[] = \{1,3,6,2,1,6753,2,341,0,1\};
int max = 0;
for (size t i = 0; i < 10; ++i) {
     if (max < tab[i]) {</pre>
          max = tab[i];
cout << max << endl;
```

- » Wyszukiwanie wartości maksymalnej w tablicy
- » Inicjalizacja zmiennej max
- » Iteracja po wszystkich elementach tablicy
- » Porównanie do każdego elementu
- » Przypisanie tab[i] do max jeżeli tab[i] jest większe
- » Kiedy algorytm nie zadziała?

Wartość max w tablicy

```
int tab[] = {1,3,6,2,1,6753,2,341,0,1};
int max = tab[0];
for (size_t i = 1; i < 10; ++i) {
     if (max < tab[i]) {
        max = tab[i];
     }
}
cout << max << endl;</pre>
```

- » Najszybciej
- » Zadziała dla ujemnych, dodatnich
- » W pierwszej iteracji porównywane jest tab[0] do tab[1]

Tablice wielowymiarowe

```
#include <iostream>
int main(){
     int tab2d[5][10];
     int tensor[2][3][7][5];
     // 210 cells
     tab2d[0][0] = 0;
     tab2d[4][9] = 4*9;
}
```

- » Dowolna liczba wymiarów
- » Zasady (deklaracja, indeksowanie) takie jak dla tablic jednowymiarowych

Tablica struktur

```
struct Person {
     int age;
    float salary;
};
Person employee[10];
Person e = employee[0];
e.age = 30;
e.salary = 4000;
employee[1] = e;
e = employee[2];
employee[3] = employee[2];
e = employee; // Błąd !!!
```

- » Tablica może być dowolnego typu więc również "mojego typu"
- » Każdy element tablicy jest pojedynczą strukturą Person
- » employee[x] jest typu Person
- » employee NIE jest typu Person !!!

Tablica struktur

```
struct Person {
     int age;
    float salary;
Person e = \{30, 4000\};
Person employee[10];
employee[2].age = 30;
employee[2].salary = e.salary;
employee.age; // Błąd !!!
```

- » Każdy element tablicy jest pojedynczą strukturą Person
- Elementy struktury w tablicy można adresować bezpośrednio (operator .)
- Zmienna employee NIE jest typu Person, więc nie można bezpośrednio adresować elementów struktury - nie wiadomo którego elementu dotyczą

dlaczego push się nie powiódł?

dlatego bo masz konflikty...

developer 1

- > git add source1.cc
- > git commit -am "source1"

developer 1

- > git add source1.cc
- > git commit -am "source1"

- > **git** add source2.cc
- > git commit -am "source2"
- > git push

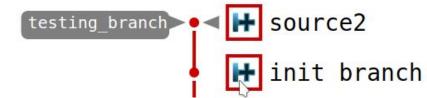

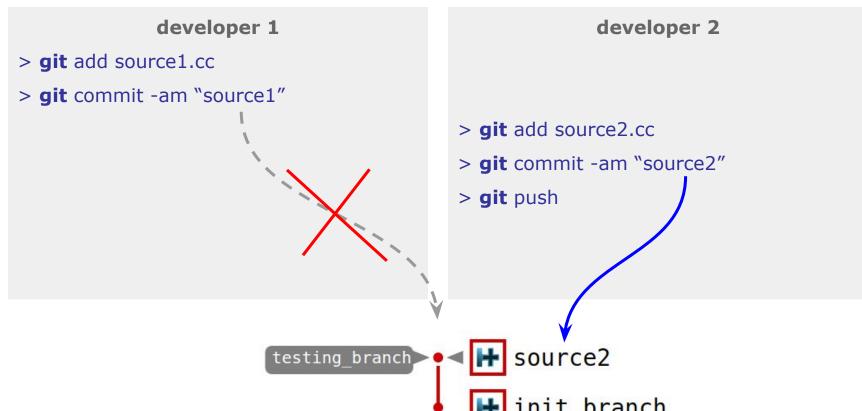
developer 1

- > git add source1.cc
- > git commit -am "source1"

- > git add source2.cc
- > git commit -am "source2"
- > git push

www.agh.edu.pl

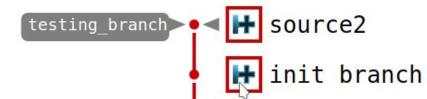
developer 1

- > git add source1.cc
- > git commit -am "source1"

> git push

- > git add source2.cc
- > git commit -am "source2"
- > git push

> git push To https://git.sdr.kt.agh.edu.pl/dev 2016/testing-repo-2016.git ! [rejected] testing_branch -> testing_branch (fetch first) > git error: failed to push some refs to 'https://git.sdr.kt.agh.edu.pl/dev 2016/testing-repo-2016.git' hint: Updates were rejected because the remote contains work that you do hint: not have locally. This is usually caused by another repository pushing hint: to the same ref. You may want to first integrate the remote changes hint: (e.g., 'git pull ...') before pushing again. hint: See the 'Note about fast-forwards' in 'git push --help' for details.

> git push To https://git.sdr.kt.agh.edu.pl/dev 2016/testing-repo-2016.git ! [rejected] testing_branch -> testing_branch (fetch first) > git error: failed to push some refs to 'https://git.sdr.kt.agh.edu.pl/dev 2016/testing-repo-2016.git' hint: Updates were rejected because the remote contains work that you do hint: **not have locally**. This is usually caused by another repository pushing hint: to the same ref. You may want to first integrate the remote changes hint: (e.g., 'git pull ...') before pushing again. hint: See the 'Note about fast-forwards' in 'git push --help' for details.


```
~/g/testing-repo-2016 (testing_branch)> Is
```

```
-rw-rw-r-- 1 kwant 0 lis 5 23:22 source1.cc
```



```
~/g/testing-repo-2016 (testing_branch)> Is
-rw-rw-r-- 1 kwant     0 lis     5 23:22 source1.cc
~/g/testing-repo-2016 (testing_branch) [1]> git pull
```


GNU nano 2.9.3

/home/kwant/git/testing-repo-2016/.git/MERGE_MSG

Merge branch 'testing_branch' of https://git.sdr.kt.agh.edu.pl/dev_2016/testing-repo-2016 into testing_branch

- # Please enter a commit message to explain why this merge is necessary,
- # especially if it merges an updated upstream into a topic branch.
- #
- # Lines starting with '#' will be ignored, and an empty message aborts
- the commit.

T

^G Get Help ^X Exit ^O Write Out ^R Read File ^W Where Is ^\ Replace

^K Cut Text ^U Uncut Text ^J Justify ^T To Spell ^C Cur Pos ^_ Go To Line M-U Undo M-E Redo


```
~/g/testing-repo-2016 (testing_branch)> Is
-rw-rw-r-- 1 kwant 0 lis 5 23:22 source1.cc
~/g/testing-repo-2016 (testing_branch) [1]> git pull
From https://git.sdr.kt.agh.edu.pl/dev_2016/testing-repo-2016
 ebd57ae..dc4ac53 testing_branch -> origin/testing_branch
Merge made by the 'recursive' strategy.
source2.cc | 0
1 file changed, 0 insertions(+), 0 deletions(-)
create mode 100644 source2.cc
```



```
~/g/testing-repo-2016 (testing_branch)> Is
-rw-rw-r-- 1 kwant 0 lis 5 23:22 source1.cc
~/g/testing-repo-2016 (testing_branch) [1]> git pull
From https://git.sdr.kt.agh.edu.pl/dev_2016/testing-repo-2016
 ebd57ae..dc4ac53 testing_branch -> origin/testing_branch
Merge made by the 'recursive' strategy.
source2.cc | 0
1 file changed, 0 insertions(+), 0 deletions(-)
create mode 100644 source2.cc
~/g/testing-repo-2016 (testing_branch)> Is
-rw-rw-r-- 1 kwant 0 lis 5 23:22 source1.cc
-rw-rw-r-- 1 kwant 0 lis 5 23:23 source2.cc
```


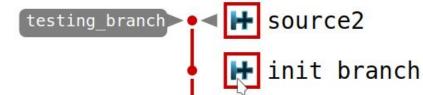
developer 1

- > git add source1.cc
- > git commit -am "source1"

> git push

- > git add source2.cc
- > git commit -am "source2"
- > git push

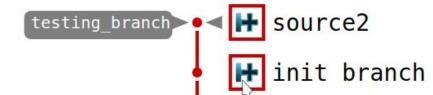

developer 1

- > git add source1.cc
- > git commit -am "source1"

- > git push
- > git pull

- > **git** add source2.cc
- > git commit -am "source2"
- > git push

developer 1

- > git add source1.cc
- > git commit -am "source1"

- > git pull
- > git push

developer 2

- > **git** add source2.cc
- > git commit -am "source2"
- > **git** push

testing_branch 🚁 🖊 Merge branch 'testing branch'

→ source2

source1

www.agh.edu.pl

- » Wnioski
 - "pull"-uj jak najczęściej
 - obowiązkowo zaczynaj pracę od pull
 - nie bój się merge, przyzwyczaj się, to jest "codzienność" gita

Dziękuję